

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/303/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5111202028
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5111202028.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Evy Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: F. F., nar. XX. X. XXXX, bytom R. U. XXXX, B. M. L., právne zastúpený JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovou, advokátkou so sídlom M. U. XXX/XX, S. proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č.k. 2C/18/2011-59 zo dňa 30. apríla 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 249,51 Eur s ročným úrokom z omeškania 9,25 % od 10. 5. 2011 do zaplatenia, do troch dní, p o t v r d z u j e .

Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 1 407,51 Eur s ročným úrokom z omeškania 9,25 % od 10. 5. 2011 do zaplatenia, ako aj istinu vo výške 455,90 Eur. Vychádzal zo zistenia, že voči navrhovateľovi bolo vznesené obvinenie pre trestný čin vydierania formou spolupáchateľstva. Následne bol rozsudkom Okresného súdu Žilina v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline spod obžaloby podľa § 226 písm. a/ Trestného poriadku oslobodený. V súvislosti s trestným konaním uhradil trovy právneho zastúpenia, ktoré si z titulu nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ustanovenia zákona č. 58/1969 Zb. uplatňoval voči odporcovi ako zodpovednému subjektu. Okresný súd na základe listinných dôkazov zistil, že navrhovateľa zastupovalo viacero advokátskych kancelárií. Mal preukázané, že v rozhodujúcom čase zaplatil 322,18 Eur JUDr. Štefanovi Schnellymu, 595,30 Eur JUDr. Tatiane Polkovej, sumu 455,90 Eur JUDr. Kristíne Mitrovej Polkovej a sumu 158,- Eur JUDr. Miroslavovi Stopkovi. Nestotožnil sa s obranou odporcu, že navrhovateľ sa nemusel dať v trestnom konaní právne zastúpiť. Zdôraznil, že každý občan tejto republiky má právo pred súdmi brániť sa tak, ako to považuje za vhodné. Navrhovateľovi ako účastníkovi v konaní v celom rozsahu úspešnému priznal právo na náhradu trov konania, ktorých výšku vyčíslil s odkazom na ustanovenia vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z..

Proti tomuto rozsudku podal, v zákonom stanovenej lehote, odvolanie odporca. Namietal, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konania pred súdom. Zároveň namietal nedostatočné odôvodnenie a s tým súvisiacu nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Nepovažoval za správny právny záver okresného súdu, že oslobodením navrhovateľa spod obžaloby

došlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia. Uvedené uznesenie bolo vydané v súlade so zákonom a postup vyšetrovateľa pri jeho vydaní bol správny. Ďalej namietal, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie týkajúce sa existencie/neexistencie nezákonného rozhodnutia nedostatočne a nepresvedčivo zdôvodnil.

Okresný súd tiež, podľa jeho názoru, nesprávne ustálil, že navrhovateľ výšku a úhradu trov obhajoby 158,- Eur, ktoré mali byť vynaložené na zastupovanie JUDr. Miroslavom Stopkom, preukázal. Predložil iba kópiu príjmového dokladu, ktorá znela na uvedenú sumu, nebolo však zrejmé, že skutočne ide o trovy obhajoby predmetného trestného stíhania. Za nesprávne považoval rozhodnutie okresného súdu aj o priznaní úroku z omeškania. Tvrdil, že do omeškania sa nemohol s plnením žalovanej sumy dostať, nakoľko mu výška náhrady škody nebola známa. Záver okresného súdu, že po márnom uplynutí 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody sa dostal do omeškania, považoval za nesprávny.

Odporca ďalej namietal nespreskúmateľnosť, zmätočnosť a nesprávnosť rozhodnutia okresného súdu o priznaní nároku na zaplatenie 455,90 Eur navrhovateľovi. Uvedená suma predstavuje trovy právneho zastupovania v súvislosti s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody. Navrhovateľ si v rámci predbežného prerokovania nároku uplatňoval náhradu škody v celkovej výške 6 407,51 Eur s tým, že v rámci súdneho konania si túto náhradu uplatňoval len vo výške 1 407,51 Eur s príslušenstvom bez uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (5 000,- Eur). Pokiaľ má byť teda navrhovateľovi priznaná náhrada nákladov spočívajúcich v trovách za predbežné prerokovanie náhrady škody, výška odmeny za úkon právnej služby má byť účtovaná iba z hodnoty predmetu súdneho sporu, nie z hodnoty sumy, ktorú si uplatňoval navrhovateľ v rámci predbežného prejednania nároku.

S ohľadom na uvedené skutočnosti odporca žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že riadne skutkovo vymedzil uplatnený nárok ktorý sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného stíhania.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 1 249,51 Eur s ročným úrokom z omeškania 9,25 % od 10. 5. 2011 do zaplatenia ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Primárne odvolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým súdom. Túto námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Prvostupňový súd na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správneho právneho predpisu, a to zákona č. 58/1969 Zb., ktoré pri posúdení základu nároku uplatneného navrhovateľom aj správne vyložil.

Pre účely odškodnenia nemožno izolovane posudzovať vznesenie obvinenia a samotné trestné stíhanie. Pokiaľ sa trestné stíhanie ukázalo ako nedôvodné, tak bolo nedôvodné aj uznesenie o vznesení obvinenia ako prostriedok vedúci k vyšetrovaniu údajnej trestnej činnosti. Inak povedané, ak sa ukáže samotné trestné stíhanie ako nedôvodné, platí tento záver pre všetky úkony a inštitúty, ktoré sa k trestnému stíhaniu viažu. Je teda treba vychádzať z toho, že keby nebolo vlastného trestného stíhania (uznesenia o vznesení obvinenia), nebol by jednotlivec podrobený povinnosti znášať procesné úkony, či uplatňovanie rôznych obmedzovacích inštitútov. Preto pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, že základ nároku navrhovateľa na náhradu škody voči odporcovi je v zmysle ust. zákona č. 58/1969 Zb. daný, jeho záver je správny.

Ďalšie námietky odvolateľa sa týkali priznanej výšky uplatneného nároku na náhradu škody vrátane príslušenstva, ako aj nespreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Tieto vznesené námietky vyhodnotil odvolací súd ako čiastočne dôvodné.

Odporca nesúhlasil s priznanou výškou náhrady škody špecifikovanou ako trovy obhajoby právneho zástupcu JUDr. Miroslava Stopku vo výške 158,- Eur. V tejto súvislosti možno prisvedčiť odvolateľovi,

že prvostupňový súd sa dôsledne nevysporiadal s jeho obranou, týkajúcou sa nedôvodnosti tejto časti uplatneného nároku. Odporca uvádzal, že z listinných dôkazov predložených navrhovateľom nie je zrejmé, že uvedená suma bola vynaložená pri právnom zastúpení navrhovateľa v konaní, v súvislosti s ktorým si uplatňuje nárok na náhradu škody. Prvostupňový súd sa k týmto okolnostiam v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nevyjadril, neuviedol, na základe akých skutočností dospel k záveru, že uvedený nárok je dôvodný a na obranu odporcu neprihliadal. Z listinných dôkazov predložených navrhovateľom nemožno bez ďalšieho ustáliť, že boli tieto finančné prostriedky vynaložené v súvislosti s právnym zastúpením jeho osoby práve v predmetnom trestnom stíhaní. Okresný súd však dospel k opačnému skutkovému záveru, avšak neuviedol, akými úvahami sa riadil, ako jednotlivé dôkazy, týkajúce sa práve tohto nároku hodnotil. Krajský súd preto v tejto časti považoval rozhodnutie okresného súdu za nepreskúmateľné, a preto ho výroku o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 158,- Eur zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Zároveň zrušil rozsudok okresného súdu aj v časti príslušenstva, t.j. úroku z omeškania 9,25 % práve zo sumy 158,- Eur, ktorý bol priznaný s účinnosťou od 10. 5. 2011.

Aj ďalšia námietka odvolateľa, týkajúca sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, pokiaľ išlo o priznanie nároku na náhradu škody vo výške 455,80 Eur je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodná. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia iba konštatuje, že ide o sumu vyúčtovanú za právne služby v súvislosti s trestným stíhaním navrhovateľa. Uvedená suma predstavuje náklady právneho zastúpenia vynaložené navrhovateľom pri predbežnom prejednaní nároku na náhradu škody. Pre posúdenie takýchto nákladov (§ 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.) prichádza do úvahy použitie ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Poškodenému vzniká pohľadávka zrušením nezákonného rozhodnutia. Náklady, ktoré mu vzniknú v súvislosti s jej uplatnením, tvoria príslušenstvo tejto pohľadávky. Pokiaľ okresný súd považoval nárok na priznanie náhrady nákladov vzniknutých v súvislosti s predbežným prejednaním nároku za dôvodný, jeho rozhodnutie je vecne správne. Ďalej sa však riadne nezaoberal odôvodnením výšky tejto náhrady, nie je zrejmé, na základe akých skutočností si navrhovateľ uplatnil sumu týchto nákladov práve v tejto výške ako k nej dospel. Uvedená okolnosť je následne významná v súvislosti so vznesenou námietkou odvolateľa, podľa ktorej by výška odmeny za úkony právnej služby pri predbežnom prejednaní nároku mala byť vypočítaná zo sumy, ktorá sa následne stala predmetom žaloby. Okresný súd sa však hodnotením týchto skutočností vôbec nezaoberal. Z podaného odôvodnenia nemožno zistiť, ako dospel k záveru o dôvodnosti priznanej výšky a z akých skutočností pri jej zistení vychádzal. Krajský súd preto aj v tejto časti rozsudok okresného súdu zrušil.

Odvolateľ ďalej namietal nesprávne posúdenie veci prvostupňovým súdom pri rozhodovaní o priznaných úrokoch z omeškania. Túto jeho námietku nepovažoval krajský súd za dôvodnú. Náhradu škody spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia, pokiaľ toto rozhodnutie nebolo zrušené, možno uplatniť po tom, ako bolo trestné stíhanie príslušnej osoby zastavené alebo táto osoba bola spod obžaloby oslobodená. Z uvedeného možno vyvodiť, že právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, vzniká poškodenému právo na náhradu škody nezákonným rozhodnutím mu spôsobenú. Vzniká mu teda právo na plnenie (pohľadávka). Navrhovateľovi tak právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby vznikla pohľadávka titulom nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Splatnosť tejto pohľadávky nastala po uplynutí zákonnej lehoty, ktorá je poskytnutá povinnému subjektu, v tomto prípade odporcovi na predbežné prejednanie nároku. Po márnom uplynutí tejto doby vzniká oprávnenému subjektu právo na plnenie. Nemožno sa stotožniť s názorom odporcu, že rozhodnutie súdu o priznaní nároku na náhradu škody má konštitutívny účinok, t.j. až týmto rozhodnutím vzniká navrhovateľovi právo na plnenie nároku na náhradu škody. Rozhodnutie o tomto nároku má deklaratórny charakter, t.j. konštatuje existenciu takéhoto nároku. Rozhodnutie okresného súdu, ktorým priznal právo na úroky z omeškania, je preto vecne správne.

Okresný súd v ďalšom konaní, v časti, v ktorej bolo jeho rozhodnutie zrušené, bude vychádzať zo záverov odvolacieho súdu prezentovaných vyššie. Pri opätovnom rozhodovaní o nároku na náhradu nákladov spojených s právnym zastúpením navrhovateľa JUDr. Stopkom v trestnom konaní, vyhodnotí oprávnenosť tohto nároku s prihliadnutím na predložené dôkazy, dôsledne sa bude zaoberať obranou o jeho nedôvodnosti prezentovanou odporcom. Rovnako pri rozhodovaní o nároku na náhradu nákladov vzniknutých v súvislosti s predbežným prejednaním nároku sa zameria na presné zistenie spôsobu výpočtu výšky uplatneného nároku navrhovateľom. Vo veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo zákonným náležitostiam vyplývajúcim z § 157 ods. 2 Občianskeho

súdneho poriadku. Vo svojom „novom“ rozhodnutí zároveň rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.